

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Frisia Occidentalis

Goos, Abraham

[Amsterdam], [1634?]

[urn:nbn:de:gbv:45:1-308623](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-308623)

temnendum præbet, estque tuendo igni fomes, quam Promethea illa ferula, paratior. Hujus tam copiosa materia & luxuries in lucem profertur, ut non tantum incolis abunde sufficiat, sed & vicinis regionibus iis subvenire queant. Materiam hujus cespitiarum plura sunt genera, quæ colore, levitate & pondere materia, ad hæc cineris, quo se obruit, bonitate & candore, differunt atque examinantur. Primum genus vile est, rarum, inane, fungosum, valde leve, color illi impluviatus, qui rubiginem parietum est pluviam defluxu natam mentitur: quod genus deterrimum est, neque usui civium expeditum; servit fere cortinis cervisiarum inflammandis & concoquendis: quod accensum vultus est vivido colore plumbeos, cadaverosos, larvisque affimiles homines facit, terramque exhalat mephitim: quo odore non raro etiam animi defectus (uti præsentius in bituminosis carbonibus fit) conciliatur, quem sal inspersus tollit. Alterum densius est, furvum, segmentis virgultorum intermeantibus & palustribus cannis intercisum, gravitate mediocri, promiscui usus. Tertium ponderosum, laterum coctilium duritiem quandam imitans, quod cæteris natatu fluitantibus solum subdit aqua immersum, tardeque ignem concipit, sed conceptum diutissime continet, cinereum colore, fabulosoque solo effossum. Est & quod est saluginosa terra conformatur in glebas, Zelandiæ domesticum, *Dariam* vulgus vocat. Præter hæc est quod verruculis est fundo aquæ extractum pingui luto constat, quæ materia in locos quosdam quadratos, ubi aqua prius redundans diffluerit, affunditur & complanatur, postea arefacta in metas rariore aggeratur, ut vento perflata solique penetrabiliores ad usum durentur. Habent & inopes rusticorum familiarum inter cis-thenanos Frisios pe-

culiare cespitum genus in tessellas, prius dictorum more conformatum, fimo bibulo constans, interspersis straminis, arundinum, fœni quisquiliis, ad solem æstivum excocto: sed cujus fumus infesta acrimonia sic urit oculos, ut lippitudinem facile conciliet. Frisia hæc olim Regio Diademate claruit, ad Caroli Magni usque tempora: à cujus obitu variis agitata fuit molestiis, tametsi & ante quoque ejusdem tempora durissimum Danorum & Norvegianorum senserit imperium. Tandem verò sub Carolo V Cæsare, principe verè pacifico, halcyonios dies est adeptæ. Urbes hujus Frisiam sunt numero XII. *Leovardia*, *Leeuwarden*, totius Frisiam est Caput, urbs opulenta, & uti privatis civium domiciliis decenter ornata, ita aquarum ambitu, foveis & prævalida arce, contra hostiles insultus egregiè munita. Curiam habet Iudicialem, & Frisiam Cancellariam, à cujus tribunali nulla ulterius permittitur appellatio. Huic vicinum est *Zuichemum*, patria Viglii. *Doccumum* duobus inde milliariibus distat, agrum habet fertilem, pascua læta. Abest à Sinu Maris uno milliari: paruit olim Geldris. *Sneca* in Comitatu Westergoyensibus à Leovardia milliariibus loco humili & aquoso sita est, quo fit ut segetem ager non ferat, pascuis sit lætissimus. Urbs tota recens, vix ante ducentos annos donata jure civitatis: progressu tamen temporis in tantum crevit, ut nulli nunc totius Frisiam urbi concedat. Bonorum ingeniorum alumna diu fuit: in hac natus est & educatus Ioachimus Hopperus, non patriæ tantum civitatis, sed Frisiam etiam totius, atque adeo Belgicæ dum vixit, lumen & ornamentum. In eadem orti Petrus à Fritema I. C. Albertus Hero Philosophus & Theologus aliique complures. *Stavria*, *Staveren*, in littore maris Australis porrecta jacet: ager finitimus planus est, fossis multis

Imperium
majorum.

Urbes.

ALBERTO 008

Kosteno 288

& palu-

